

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ

№ 47

На 8 ноември 2016 г. се проведе заседание на Обществения съвет при следния

Д н е в е н р е д:

1. Общи впечатления от наблюдението в деня на изборите.
2. Проверка за актуалността на теми, повдигани в периода на подготовката на изборите:
 - защита на личните данни в периода на подготовката и гласуването;
 - избирателни списъци;
 - Изборна администрация;
 - наблюдатели;
 - медии;
 - разяснителна кампания;
 - машинно гласуване.
3. Теми за подготовка на анализ и препоръки по цялостния изборен цикъл – от миналите президентски избори, през подготовката и провеждането на изборите, обжалване на решенията и заемане на длъжност на новия държавен глава:
 - политическа обстановка;
 - Правна рамка;

- Изборна администрация;
- избирателни списъци;
- регистрация на кандидати и инициативни комитети;
- кампания;
- медийна среда;
- жалби;
- нарушаване на специфични права – дискриминация чрез законодателство или практиките;
- гражданското общество;
- гласуване и броене;
- обработка на протоколите и обявяване на резултатите.

На заседанието присъстваха: Румяна Дечева – председател, Надежда Гологанова – заместник-председател, Дончо Пачиков – заместник-председател, и членове: Божидар Василев и Емилия Друмева, както и Елена Цицелкова, Тодор Гунчев и Стоян Цицелков.

В заседанието взеха участие Иоан Илиев и Николай Стамболийски.

Заседанието бе открито в 15,20 ч. и ръководено от госпожа Румяна Дечева – председател на Обществения съвет.

* * *

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Откривам днешното заседание на Обществения съвет.

За днес имаме много скромнен дневен ред – да си споделим какво сме наблюдавали и да започнем работа по един кратък текст, който да бъде анализ от името на нашите организации и да завършим с предложения, докато е и още времето, за да не изпадаме преди следващите избори отново в такива кратки срокове.

Тъй като моята организация официално не беше този път за изборите, ние се регистрирахме като наблюдатели през ГИСДИ, за което им благодарим, предлагам тези, които са наблюдавали – по часовниковата стрелка, да споделите много кратко. Аз след това ще задавам по теми, но най-общо като впечатления да кажете какво наблюдавахте.

Заповядайте, господин Пачиков.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това, което видяхме, потвърждава това, което отдавна се опитваме да предложим на Централната изборителна комисия да даде, и ние ще подготвим след следващия тур един материал за напредъка на Централната изборителна комисия в ръководенето и провеждането на самия изборен процес.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Тоест, Вие сте се занимавали най-вече с работата на Централната изборителна комисия?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Как се е отразила тя. Фактически работата на Централната изборителна комисия се отразява от горе надолу или отдолу нагоре, като започнем и изборителят, и СИК, и РИК, и всички, които са по реда.

Ние сме получили екземпляр от инструкцията на Централната изборителна комисия към РИК, СИК и т.н. ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Методическите указания.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Да, Методическите указания и в момента им правим анализ.

Това, което съм готов да споделя веднага, е, че Централната изборителна комисия е определила много кратък срок, в който СИК трябва да се яви в изборния ден – 10-15 мин. преди 7,00 ч. Нашето наблюдение показва, че това време е недостатъчно за вътрешна организация в СИК. Още повече аз тук споделих накратко с проф. Друмева, не се въздържах, но ще кажа и на вас конкретика.

В една секция дойдоха точно в 6,50 ч. В тази секция в 6,55 ч. се наредиха може би 5-6 човека с готовност да гласуват, поради това че ще пътуват някъде си – с фиксирано време. При отворена врата СИК взеха да се „разправят“ и то чисто по женски, с извинение към

дамите, кой какво ще прави и как ще го прави. Тонът, с който разговаряха, постоянно ескалираше нагоре, нагоре, нагоре и в един момент един по-възрастен от мен човек казва: „Абе, какво става? То по-зле отреди.“ Казах: „Чакай, те сега ще се разберат, остави ги, жени са“. Пак с извинение към вас.

Де факто кое нас много ни дразни? Не е въпроса, е ще закъснее 20 мин. Не това е проблема. Проблемът е, че продължава да се бие върху авторитета и имиджа – не съм сигурен коя дума е най-подходяща, защото се вълнувам като го говоря, въобще на изборния процес, неговата организация и на всички, всички нагоре, както се казва.

Да завърша. Наново се потвърди, че напредъка в организацията на изборния процес е нищожен, незабележим във връзка с това, че във всички СИК, които посетихме, технологията на избора беше съвсем различна абсолютно навсякъде. Дали се дават по една бюлетина, дали – по две, дали има една тъмна стаичка, дали са две, дали има по две кутии – няма как да няма две кутии.

Примерно ще ви кажа, което знам. За над 500 избиратели, а нашите комисии там са по 900 избиратели, би следвало да има резервна кутия, би следвало задължително да има втора кабинка, за да може процеса да тече по-бързо.

Освен това аз гласувах в Плевен с декларация. С влизането в СИК – те нямаха декларация. Аз там имах и друга работа, завъртях се. Тоест статута на наблюдателя в тези СИК не беше ясен въобще. Те се опитаха да ми приберат документа от ЦИК все едно, че съм застъпник на партия. Казах: „Чакайте, как така ще ми го приберете?“. Те ми казват: „Трябва да Ви запишем в един списък“. Казах му: „Прочети какво пише отгоре на списъка – „За тези, които желаят да получат копие от протоколите“. Аз въобще не съм пожелал, не се знае къде ще пожелаея, ако въобще пожелаея.

Може би в края на нашия доклад за напредъка ще бъде записано нещо такова, което отдавна говорим, че обучението на СИК трябва да бъде направено просто като обучение, а не като:

„Проведоха ли?“ – „Да“; „На коя дата?“ – „Еди коя си“; „Къде?“ – „Ами в една зала“; „Какво ви говориха?“ – „Абе нещо ни говориха, след това ни разказаха финансовия план“. Те са слушали само това, което е за заплащането – Финансовия план, развитието на нещата. Това са слушали и го помнят.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Благодаря. Ние ще се върнем към всички тези въпроси отново.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Няма как.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Предлагам да караме по конкретни теми.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това, което е първото впечатление – върху тези теми можем да отделим малко повече внимание, защото видимо ...

Заповядайте, проф. Друмева.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Може ли да направя две конкретни предложения?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Първото, стана дума за Финансовия план. Заплащането на член на секционна изборителна комисия да се повиши. То не е в закона, но се изчислява сумарно. Поне 100 лв. Психологически трябва да има едно възнаграждение от 100 лв. или повече, за да привлечем малко по-читави хора, иначе това са хора безработни, социално слаби и т.н., а им се възлагат много тежки отговорности.

Второто предложение, ако се подкрепи, можем да го отправим към законодателя – когато се правят избори две в едно или три в едно, тогава уредбата е отзад, в Преходните и заключителните разпоредби на Кодекса, да се предвижда друг измерител за секции. Тоест секциите да не са 1000 избиратели – повече секции, или с по-малко избиратели, но повече секции при две в едно, три в едно да има специална организация, независимо дали са ... Сега в Кодекса е много казуистко – ако е президентски плюс местни, ако е местни плюс референдум. Просто при две в едно, три в едно да има по-

особена организация, за да я няма тази картина. Ще се натрупват още предложения и накрая можем да ги изпратим.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Много благодаря.

Вие наблюдавахте ли, млади хора? (Обръща се към Иоан Илиев и Николай Стамболийски.)

ИОАН ИЛИЕВ: Да, да.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Хайде да ни кажете за вашите впечатления като наблюдаващи.

НИКОЛАЙ СТАМБОЛИЙСКИ: От моя страна, в секциите, които посетих, имаше забавяне поради липса на председател в някои зони – дали поради представяне на някакви документи, преснимане на материали, това е разбираемо. Посрещането беше достатъчно колегиално, отчетоха ме сериозно ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: А като нямаше председател, нали има заместник-председател на СИК? Влезе ли този човек в ролята си?

НИКОЛАЙ СТАМБОЛИЙСКИ: Не, просто ме упътиха да изчакам председателя. След което някои от секциите – имаше за избори дори и за машинно гласуване, в други нямаше, което беше наблюдавано.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Нещо, което Ви хареса и на двамата, които за първи път наблюдаващи?

НИКОЛАЙ СТАМБОЛИЙСКИ: За харесване имаше доста добра организация, въпреки липса на някои протоколи за започване на изборния ден. Поне от моя страна не знам точно как беше, защото вече не си спомням, но имаше някакъв протокол, който трябвало да бъде разпечатан преди началото на изборния ден за откриване на тази секционна избирателна комисия, който беше липсващ, и доколкото от едната секционна избирателна комисия ми казаха, че е имало забавяне от 10 мин. преди започването, за да може да бъде въведена информацията на ръка. Това е.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това от името на двамата ли беше?

ИОАН ИЛИЕВ: Аз бях тук, а той е бил във Враца.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Как беше тук?

ИОАН ИЛИЕВ: Посетих 7 училища и 26 секции общо. Доста се поразходих, беше ми интересно. Преди това си направих като бланки, които разпечатах на компютъра, с въпроса: „Как е проведено обучение и от кого?“ и отдолу – „Как се гласува като референдум?“, и оставих малко празно място, в което хората дадоха и забележки. Навсякъде ме посрещнаха много топло. Имаше само 2-3 места, на които ми казаха: „Какъв си ти тук? Какво искаш? Вече минаха такива“. След като им показах удостоверението, веднага се успокоиха и казаха: „С какво можем да помогнем?“.

На някои места имаше липса на председател, заместник-председателят обаче много добре си изпълни ролята. Отговори ми на въпросите и навсякъде беше проведено обучение от районната избирателна комисия – РИК, в НДК или в Ритуалния дом на „Красно село“. Преди отрицателните черти, на повечето места се даваха двете бюлетини заедно, за да може да става по-бързо и хората да не се бавят – горе-долу 50 на 50. На другото място дават за изборите и ги питат: „Искате ли за референдума?“. Горе-долу така беше – в отношение 50 към 50. Много рядко срещнах, може би на 1-2 места, да дават първо за изборите, да излизат и след това да им дават референдум. Това беше на 1-2 места.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: А имаше ли опашки, където минаваха отделно?

ИОАН ИЛИЕВ: На някои секции имаше километрични опашки – от вратата на едната секция до вратата на другата, ами чак след нея. На някои места нямаше никаква опашка. Председателят каза, че е успял да организира 6 човека, които са в неговата комисия, да работят заедно, за да може хората да минат по-бързо и каза, че като забележка да се отбележи това, че няма

организация при другите председатели на другите секции и затова се получава това забавяне.

Също така на доста места имаше липса на документи. Един председател каза, че при него не е дошъл един протокол за изборите и един за референдума.

На много места се оплакаха, че има само по една кабинка, а в секциите има твърде много хора и са необходими по две кабинки. На едно място също казаха, че самите членове на СИК и председателя сами са си приспособили кабинката, тъй като, така да се каже, там са я оставили и нищо повече не са направили и се е наложило те да разместват и да подреждат всичко това сутринта в изборния ден. На 5-6 места се оплакаха, че не са отишли представители от различни партии, даже един човек ми каза едно име, но не го запомних.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: На 5-6 секции не е имало нито един представител ...?

ИОАН ИЛИЕВ: Не, не, просто са липсвали 1-2 души, за което председателите казаха, че е затормозило и е забавило работата.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: А споменаха ли кои са партиите, които не са излъчили свои ...?

ИОАН ИЛИЕВ: АБВ.

На едно място ме посрещнаха с думите: „Защо идваш толкова късно?“. Аз казах: „Минах през много училища и през много секции“ и те: „Аха, ти го правиш това, за да вземеш повече пари“, което много ме изненада. Тогава им казах: „Аз не взимам пари, това го правя като наблюдател“ и 4-5 човека започнаха да ми се подиграват: „Ти лъжеш, ти лъжеш, ти взимаш много пари, затова обикаляш. Ние знаем. Аз съм председател повече от 10 години на секция и знам, че на всяка секция на теб ти се ...“.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Помниш ли в коя секция?

ИОАН ИЛИЕВ: Не мога да се сетя. Това беше на 2-3 места. Точно това казаха: „Ние знаем, че на всяка секция ти се полага

определена сума, ти за това обикаляш или някой ти прибира парите“.

Общо-взето това беше като плюсове и минуси.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Благодаря.

Госпожо Гологанова, Вие като представител тук на толкова много наблюдатели?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Всеки да си казва.

Хората казаха много от основните неща. На мен най-голямо впечатление ми направиха тези огромни опашки на места, защото видях хора да се отказват и да си тръгват – някои, които бяха с малки деца, и възрастни хора просто си тръгнаха. Не знам дали по-късно са отишли пак да гласуват.

Общото впечатление ми е, че като че ли бяха по-спокойни тези избори от миналите, като се има предвид, че миналите все пак бяха местни и те по принцип са по-трудни, а тези все пак са за президент, и самите комисии, може би една идея повече са понаучили в течение на тези две години, откакто имат Кодекс полека-лека. Но пак имаше и доста нарушения. След това ще говорим по точките.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Заповядайте, господин Василев.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Моите впечатления съвпадат с това, което каза проф. Друмева. Всъщност тя намери най-точно пулса какво трябва да се направи, защото не можем да отчетем, че този избор беше сложен и за първи път пред една Централна избирателна комисия идва такава ситуация – да поведе такъв избор. Мисля, че Централната избирателна комисия все пак се справи с избора. Но от гледна точка на тези технически неща, за които каза и проф. Друмева, хубаво е малко състава да се подбира, а това ще стане с увеличаване на възнаграждението. Защото някъде самите комисии там, където имаше хора на по-интелигентно ниво, успяха да създадат една друга организация и да намалят този наплив, който го имаше, защото, изхождайки от това, че различните секции имат различен брой гласоподаватели, те са по различна големина. Някъде

при по-малките има по една стаичка, но някъде има две стаички и въпреки това пак не достигаха.

В Студентския град ми направи впечатление, че там се сетиха и започнаха да раздават на студентите, защото има опашка примерно от 80 човека, но раздават на студентите предварително декларациите, за да си ги попълнят, за да не влизат да взимат и да не забавят процеса. Сетиха се.

Второ, в самия процес чак на края им дойде на ума, че могат едновременно да им дават бюлетините и това гласуване да става едновременно, а не да гласуват за единия избор, да се връщат, да взимат другата бюлетина и да влизат отново в стаичката. Тогава се получи една голяма експедитивност. Тогава, това, което преди споделих, че за 20 мин. минаха 24 човека, а иначе за 1 час минават 25-27 човека – различно. Разбирате ли? Междупрочем, това върна много от хората. Ето тези 13 хил. гласа трябва да ви кажа, че са общо-взето не само от там. В цяла България, дори и в чужбина са върнати много хора, които не можаха да гласуват. Не 13 хиляди, поне 100 хиляди най-малко още не можаха да гласуват, които имаха желание. Хората се върнаха.

Някои идваха, връщат се след два часа, пак е същата ситуация, връщат се след два часа, пак ситуацията е такава. Цял ден ходят и виждат, че пред тях има 60-80 човека пред секция.

Фактически, ако се получи това, което каза проф. Друмева – по-интелигентни хора, те ще могат на втория-третия час да се ориентират и да направят някаква промяна, която да не противоречи на закона. Защото това не противоречеше на закона, което направиха накрая. Ако така работеха целия ден, вероятно в тази секция щяха да минат всички гласуващи, защото там дойдоха повече. Там ситуацията е по-сложна, заради декларациите. Имат един списък за постоянно живеещите и един списък, в който дописват още няколко стотин човека. Това се получи в няколко секции, които видяхме там.

Това е моето впечатление и аз подкрепям да вземем решение да предложим на Централната избирателна комисия за следващите избори – не знаем коя комисия ще е, дали тази, която и да е, но в следващите избори, не знам и какви избори ще има, но ако се получат избори, в които се гласува за повече от един избор, съответно да се подбират по някакъв начин секционните комисии, но това ще стане само с възнаграждението.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Само с възнаграждението няма да е достатъчно.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Възнаграждението ще активира и обучаващите, защото като вдигнат цената на членовете на секционната комисия, ще се вдигнат и тези, които ще ги обучават. Тоест тези цени ще отидат навсякъде по етажите, защото това е много отговорно нещо. Изборите са толкова отговорни, че едно 20 милиона ... *(Шум и реплики в коридора и между членовете на Обществения съвет.)*

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ти знаеш ли кой ги обучава СИК?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: РИК.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: А РИК кой ги обучава?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: ЦИК.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: А ЦИК кой го обучава?

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Е, викат ги, пращат ...

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Изборите са най-отговорното нещо в тази държава. И ако даваме за пътища и т.н. стотици милиони, за провеждането на изборите да даваме толкова малко и да викаме: „Много пари, няма нужда да правим нищо, защото ще отидат 25 милиона ще отидат“. Не 25, дайте 50, но да се направи избор от качествени хора, защото изборът е най-важното нещо в демокрацията. Така ли е, проф. Друмева? Това е най-важното обществено действие. Това е по-важно от всичко друго в обществения живот.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Напълно споделяме това, което казахте. За това сме тук.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Ако трябва бюджета да се увеличи двойно. Говорим за общо бюджета за изборите.

Заповядайте, господин Цицелков.

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Фокусирах се върху машинното гласуване. В 22-ро училище имаше много секции. Аз сега ще ви разкажа неща, които знаете, но да ги потвърдя. Хората нямат доверие на машини. Интересно, че не само възрастни хора, защото не разбират машините, а основно и млади хора. Даже разговарях с тях и ги питам: „Защо не искате?“.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Колко избиратели гласуваха машинно в една секция?

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Много малък процент. Когато аз минавах, сутринта около 11,00 ч., от 60 гласували изобщо имаше двама машинно.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Това е много лошо, защото се разкрива тайната.

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Именно. Всъщност аз това ги попитах: „Не смятате ли, че е така?“ и те се съгласиха и казаха: „Ами всъщност е така“ – председателите.

Аз лично видях в 22-ро училище абсолютно всеки един председател – повечето бяха много симпатични, много по-отворени и други хора, и изобщо го нямаше онова чувство, което преди съм изпитвал на една тайна, на една комисия, в която не знаеш какво правят с твоите документи. Днес всичко беше много открито навсякъде, абсолютно навсякъде агитираха: „Моля ви, гласувайте машинно!“, даже къде на майтап, къде сериозно казваха: „Много по-лесно е за нас“. Хората просто изразяваха мнение, че е по-сигурно, по-лесно за броене, в по-голяма степен е гарантиран вота. В 13,00 ч. наблюдавах в една секция там първият електронно гласувал. Една дама дойде и каза: „Ами ще гласувам електронно“. Когато разбра, че всъщност за референдум не може да се гласува електронно, беше

много разочарован – „Сега трябва да ходя до компютъра, след това трябва да ходя обратно“, но все пак гласува.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Какво бихме могли да предложим? Че, ако е машинно, да е само машинно, а не да е алтернативно, както е сега – трима души като гласуват, като се разпечата накрая листа и виждаш, става ти ясно как си гласувал.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това беше нашето предложение още от кръглата маса, която проведохме.

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Миналите избори работих с тази идея, наблюдавахме, тогава се занимавах с малцинствата, но наблюдавах изцяло ромска секция в гр. Дупница, където бяха изцяло ромска секция, само от една махала, те имат само една улица там или адрес. Хората масово гласуваха машинно и всъщност им беше много лесно, много просто. Аз седях цял ден и не забелязах някой да има някакъв проблем. Лесно им беше. Единственият случай някой да попита да поиска помощ, беше човек, който не вижда добре.

На мен ми се струва, че е достатъчно лесно, че би могло вече да се влезе в една стъпка – изразявам лично мнение, да кажем: „Ето тук вече има само машина в тази секция. Мисля, че сме узрели.“

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Заповядайте, господин Пачиков.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Бих искал да помоля с две изречения да ни кажеш стъпките на машинното гласуване и накрая да направиш извод с какво то е полезно? Ясен ли е въпроса?

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Не. В какъв смисъл.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Примерно: отивате до машината и правите какво? – Едно.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Може ли да отговоря?

Машините се активират – имаше едни кръгли копчета. Тоест, когато гласоподавателят отиде пред машината, тогава човек от СИК ...

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Не, член от секцията активира машината.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Не, нищо подобно. Представяме си, че госпожа Гологанова е машинката, че гласоподавателят отива пред машината, човек от СИК, който е някъде другаде, натиска бутона, за да се активира машината, на екрана излиза една бюлетина – 1, 2, 3, не ме питайте колко бяха номерата, не помня.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Двадесет и едно.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Избираш си номера, след което има три стъпки, които ти дават възможност да потвърдиш гласа, който си набрал. Така че, ако случайно първият път по случайност си натиснал „ДА“, а пък всъщност не е това, ти дават възможност да се върнеш назад, да си поправиш вота и след трето потвърждаване ти излиза едно листче, може би голямо – горе долу колкото половин лист, което се сгъва на две и се пуска в една отделна кутия, такъв беше случаят в моите секции.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Навсякъде е отделно по закон.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Има един звуков сигнал, който излиза, за да потвърди, че гласуването е било зачетено.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Най-накрая отчитането на машинното гласуване става по тези отрязъци на „касовата бележка“, която сте пуснала, или по кой начин?

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Не останах за затварянето на секцията, защото бях в Казанлък, не бях тук, и трябваше да се прибера, тъй като на следващия ден пътувах за друг град, но понеже разговарях със секретаря на секцията, тя ми каза, че те ще разчитат всъщност машината като извади разпечатката, под протокола на машината, просто гласовете ще бъдат прибавени към това, което те са преброили от хартиените бюлетини.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Зачитат по два начина – хартията с отрязъците и накрая разпечатката и трябва да съвпадне. Добро е, добро е машинното, ама ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Отрязъците са само контролно, ако оспорва резултата на машината.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: И след това го даваш на флашка на районната комисия, за да го включат в другото електронно. Така е по-лесно.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Понеже винаги сме коментирали, че младите хора общо-взето не гласуват. Имам предложение в тази връзка, особено това, което наблюдавахме в Студентски град. Тези хора, които висяха толкова часове, не можем да ги накараме следващия път да отидат да гласуват. Сега бяха активирани от Шоуто на Слави и т.н., заради референдума. Но ако там, докато гледахме, имаше машини, щяха да гласуват с няколко хиляди човека по-ве-че. И фактически, когато говорим за грамотност или неграмотност, в крайна сметка става дума за академичните центрове. В България има 16 или 17 академични града, ако не се лъжа, и е хубаво да предложим на Централната избирателна комисия.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Нали знаеш колко струва наема на една машина?

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Колко струва?

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Много. Те са взети под наем. Нали това е спора – дали машинно или електронно? Електронното е далечно. Никой не работи по него.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Машинното е тип електронно, но не е дистанционно. Въпросът е да не чакат на тези опашки, а пък в академичните централи – там, където има секции, ...

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Да направим предложение да се закупят. Можем ли да направим такова предложение да се закупят?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Можем.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да се преразпределят. Може да се преразпределят тия, които вече са налични.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: В крайна сметка академичната общност на България, академичното общество, което утре пътува в чужбина и т.н., да дадем възможност на тези хора да гласуват и в академичните центрове в България, да се сложат такива машини, за

да могат те, отивайки не повече от 20 минути ... Иначе те няма да гласуват пак.

Ако искате другият вторник да си говорим за активността?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Ще видите значително колко е пониска активността и как тези млади хора не са гласували.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Искам да дам думата на госпожа Цицелкова, за да завърши.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Няма да се връщам към това, което беше казано. Всичко, което господин Пачиков сподели, съм го видяла с очите си и в Казанлък, поради което няма да го повтарям.

Някои от забележките, които Йоан сподели.

Оттам нататък моите впечатления като допълнение към това, което беше казано, ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Искам да те прекъсна, защото споменавах само Казанлък, а беше и по села. Имаше ли разлика между селата и градовете?

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: В селото проблемът беше някак си по-голямата неувереност на самата секционна избирателна комисия, но и на двете места имаше опашки. Хората отиваха, гласуваха си, чакаха си. Това, което ми направи впечатление и на двете места, е, първо, различната организация на всяка отделна СИК. Част от проблема е наистина, че беше двойно гласуване и че нямаха време, но част от проблема за мен е и факта, че никой от СИК-те не си направи труда като дойде избирател да му обясни: „Има двоен избор, даваш тук личната карта, тук се подписваш, този ти дава бюлетината, отиваш там, връщаш се, не се връщаш, завиваш“ и т.н. Никой не си направи труда. Голямо объркване идваше от факта, че една стаичка, две стаички, сменени списъци, тук ли трябва да гласувам, горе ли ми е секцията, в другото училище ли е? Това е едното.

Нещо, което мен много ме впечатли в единия СИК в Казанлък конкретно. Получи се объркване на личните документи. Човек на СИК върнал лична карта на друго лице. Взе си личната карта, сложи си я в джоба, отиде на адреса да търси собственика на личната карта, за да му я върне и да направи размяната.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: И това член на СИК?!

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Член на СИК.

Останах очарована.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: Тогава застъпници - застъпник, представител на партия – толкова хора има. Ще викне един от тях, ще му възложи. Това е екстремно. Ако трябва, ще извика полиция.

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Може ли само нещо да кажа за референдума? Въпреки че ме познават в моята секция, знаят, че наблюдавам изборите, той е един и същи човек вече от 10 години, знае кой съм, когато си дадох картата, вече ме бяха записали в списъка за референдума, без изобщо да ме питат и трябваше да кажа ...

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Може да не се подпишеш.

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Именно, обаче вече ме бяха записали, без изобщо да ме питат. Защото аз обикалях много другаде, където ме питаха: „Желаете ли за референдума?“. Процентът обаче е много различен. Процесът е много различен откъдето директно могат да те записват за референдума и откъдето те питат: „Желаете ли за референдума?“.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: За да продължа неговата тема, в една от секциите в Казанлък бяха направени две много отделни гласувания, което съответно отнемаше от човешкия ресурс при гласуването, и когато не ни даваха бюлетината за президент, въпросът, който се задаваше, беше: „А за двата избора ли ще гласувате?“.

ЕМИЛИЯ ДРУМЕВА: То има един избор.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Ако аз съм човек от село, град или там някой, който не се интересува от избори и от човешки права и каквото и да било друго, ако на мен някой ми зададе така въпроса, аз може и да не разбира, което беше между другото и в случая. Повечето хора не разбираха, че ги питат дали искат да гласуват на референдума.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Заповядайте.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Искам да Ви подкрепя. Извинявайте, че Ви прекъсвам, но в София не бях свидетел на такова нещо, но наши колеги наблюдаваха избори в Пазарджишко, в Пазарджик, в Радомир и в някои села в Пернишко. На двете места извън София въпросът до голяма степен се препокриваше – „И за двата избора?“, „И на двете ли ще гласувате?“, „И за всичко ли ще гласувате?“, без някакво допълнително ...

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: В моята секция в София питаха по същия начин – „И за двете ли ще гласувате?“.

ТОДОР ГУНЧЕВ: В София в малкото секции, които сме наблюдавали, извън тези в Студентския град, тези, които наблюдавахме в община „Подуяне“, „Слатина“ и на двете имаше въпроса: „За референдума ще гласувате ли?“. Тоест не мога да кажа дали поради самото обучение на СИК-те е било това нещо, но имаше хора за разлика от провинцията и София, самите СИК-ве, в които бяхме.

Обръщам внимание, че може би в София има професионални СИК-аджии вече, които,, както наблюдаваме избори от 10 години, има едни и същи хора, които се знаят, и те до голяма степен са председатели и секретари на самите СИК-ове.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Благодарим на проф. Друмева.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Последното, което искам да допълня. При секциите с машинно гласуване беше истинска агитация от страна на член от СИК-а да гласуват с машина, но беше притискане до стената. Моето усещане беше за притискане до стената на гласоподавателя, за да гласува с машина.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ще се опитам в рамките на една минута. Моят интерес беше най-вече също в машинното гласуване по две причини. Първо, защото не беше спазена буквата на закона, че най-късно 10 дни след обявяване на датата на изборите трябваше да се знае кои са секциите за машинно гласуване, а последните промени за секции бяха направени предния ден, което докарва и секционни избирателни комисии, и гласоподаватели да са неподготвени за това, което ги очаква в секцията.

Друго най-впечатляващо. Някой спомена Радомир, Пернишко, Дупница. Във всички тези места постоянен като стандартен проблем – в Дупница питаха: „Искате ли да гласувате и за президент?“, защото на вратата раздаваха бюлетините за референдума. В Пернишко питаха: „Вярвате ли на машините, за да гласувате с машини?“ и стандартният отговор беше: „Не!“. Имаше една категорична неподготвеност – в този смисъл се присъединявам към това, което вече няколко човека споделиха, че явно секционните избирателни комисии продължават да бъдат най-слабото звено.

След като споделихме тези неща, мисля да минем през няколко точки, за които поемам ангажимент да обобщя и да изпратя най-късно утре на всички.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Само няколко?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз ще се постарая да бъде кратичко, както в предишните документи.

Някой наблюдавал ли е проблем с лични данни? Някой да е казал, че негови лични данни са ...?

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Имаше и сбъркани номера на лични карти, на ЕГН-та. Човекът случайно, гледайки при записване в списъка, каза: „Прощавайте, тук не сте ми записали...“. Ще те излъжа ЕГН или номер на лична карта, но ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Значи имаме.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Искам да поставя един въпрос в подкрепа на твоето изказване. Нашите лични документи, които имаме, които са три вида – лична карта, шофьорска книжка и

задграничен паспорт, могат да бъдат държани в ръка (проверявани) единствено от органите на МВР. При това положение какво е правомощието на СИК да ми държи личната карта – да я пипа, да я слага пред тях и накрая да я обърка?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Тези безработни хора, които даже не са минали необходимото обучение и сертификация за работа с лични данни.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ако спазваме буквата на закона, както казваш, аз трябва да си покажа личната карта ей така (*показва*), да вземат там, каквото ще вземат, данни, да я обърна, ако искат, една лупичка мога да им сложа отпред, за да увеличава. Как ще ми пипа, бе? Казвам: „Пипаш ми личната карта“. Той ми отговаря: „Голяма работа, аз ще Ви я върна“. Казвам: „Твоите отпечатащи остават и при една дактилоскопична експертиза после не се знае какво става“ и те започват да ме гледат много внимателно. Но все пак, неznam, този въпрос трябва някога да бъде поставен.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: За мен този въпрос е важен, защото ние все още пренебрегваме – връщам се към буквата на закона. Тези избори бяха задължителни и мен ме записаха на името на друг човек и се опитаха да ме убедят, след като цял ден бях обикаляла три области, че „Голяма работа, че ме записали на друга Румяна. Нали и тя е Румяна?“.

Всъщност секционната избирателна комисия или беше много уморена вече – в центъра на София, става дума, тук, долу на „Пиротска“, или бяха много уморени, или наистина не разбираха, че при задължителност на изборите аз ще трябва да докажа в един момент, че наистина съм отишла да гласувам. В момента нямаме възможност да проверим ние, които сме отишли да гласуваме или които не сме, дали ГРАО ще ни потвърди като гласували. Защото в противен случай ние ще бъдем извадени, но след 10 години аз ще трябва да докажа, че вчера съм ходила да гласувам. Това ми се струва малко такъв ... въпреки че знам, че до 10 години този Кодекс

няма да издържи, нямам такива илюзии, но така или иначе това е условието на закона в момента.

Следващ въпрос: Проблем с изборителните списъци? Имаме едно условие, което ние оспорвахме в миналогодишния си анализ, където ставаше дума, че всеки може да проверява само собствените си данни. Когато сега имаше промени на Изборния кодекс отново се върнаха и тук със Стоил Стоилов бяхме на заседание на Правната комисия, приеа, че имаме право да подаваме информация и за други лица, ако видим, че има грешки – роднини, близки, съседи, който и да било, който се появява на нашия списък, но когато тази сутрин погледнах закона – последното, оказва се, че отново всеки може да проверява само за себе си. Тоест след една завършена промяна, един пълен цикъл, обратно се връщаме към това, което си беше. Тоест ние като граждани не можем да подаваме информация за нередности в изборителния списък, включително на нашата секция, където живеем.

Други проблеми с изборителните списъци? Това, което аз наблюдавах, е много лошо разпределение на секции. Имаше места, където в една секция има 985 човека, в съседната секция има 430. И когато попитам: „Защо?“, ми се казва: „Това не е Ваша работа, госпожо, това е държавна дейност“.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Тук може ли да поговорим в тази връзка, защото мисля, че въпроса е важен?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз си мисля, че ние просто трябва да опишем това.

БОРИСЛАВ ВАСИЛЕВ: Не само. Тук има друг проблем. Да се спрем малко, за да видим какъв е проблема.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, добре.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Той е свързан и с изборния ден, защото никъде в закона не пише гражданите в колко часа трябва да отидат да гласуват. В една секция, дори да е с 400 човека, ако всички отидат в 19,30 ч. се увеличава изборния ден. Но изборният ден се увеличава с един час – до 21,00 ч. Но тези хора стоят отвън и не

могат да гласуват. Тоест събират се личните карти – да речем отвън са 100 човека. Работното време се увеличава с един час – с един час, но не по-късно от 21,00 часа. Събрали са личните карти и минават само тези до 21,00 ч. След 21,00 ч. дори да са събрани всички карти, другите не могат да гласуват.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, така е. Такъв беше случаят в Лондон, такъв беше случаят в някои други ...

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Навсякъде, и в България беше така.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И в моята секция в центъра на София.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: И в Студентския град беше такъв случая.

Въпросът е следния. В тази връзка ние трябва да направим едно заседание. Предложението ми е на следващото заседание да разгледаме този случай с удължаването на изборния ден. Това е много важно. Въпросът е да разгледаме удължаването на работния ден и технологията.

Другото, което е. Да се оптимизират точните секции, които са големите секции. Нищо не пречи там да се открие още една секция в същото училище и да се разделят например 400 на 400.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Много се радвам, че го казваш. Кога ще дойдем към гвоздеят на проблема? Ние продължаваме в тези секции да имаме най-различни българи, които трайно живеят в чужбина. Нашият колега Стефан Манов, който по стечение на обстоятелствата е в Камбоджа и не може на участва днес по интернет в заседанието, продължава да се води в „Красно село“ вече 27 години.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Дали живее в чужбина или не живее в чужбина, да определим таван на секциите.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Въпросът е, че ние, за да определим таван, трябва да изчистим този списък.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ти не знаеш кои са тук и кои ги няма.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да. В този списък да бъдат само хора, които живеят.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Аз неясно се изразявам. Искам да се изразя по-ясно. Той дали живее в чужбина – незаписани 800 човека, от тях 400 живеят в чужбина. Ние не знаем кои 400.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ама не искаме ли вече да знаем? Не е ли време вече да знаем кои са хората в нашите секции?

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Тук заораваме в много сложен казус. По-добре е тази секция да се раздели на две. Ако се раздели на 400, пак в едната ще има в чужбина и в другата ще има в чужбина, но броя ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Веднага ти опонирам. Някой преди малко спомена 32-ро училище.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Двадесет и второ училище.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз споменавам 32-ро. В първа секция на 32-ро училище има 998 човека по списък – 197 са живи в България.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Коя секция е?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Първа секция на 32-ро училище.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Какъв е проблема в тази първа секция? Да има друга стая и да пише „Секция 1а“ и да се разделят тези 900 на две по 450.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: 800 човека не живеят или в България, или въобще не живеят. Как да го кажа?

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: От гледна точка на закона, от гледна точка на процедурите, пречка ли е тази секция № 1, която е 900 човека, да има в съседство, да се разкрие секция 1а и тези 900 да се разделят на две по 450? Ще наруши ли това закона? Това питам, не знам.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Няма да наруши закона, но ние като общество безсмислено даваме пари, защото там живеят цифром и словом 197 човека.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Не е безсмислено и ще ви кажа защо. Връщаме се веднага на удължаването на работния ден. Ние не знаем целия ден ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ние знаем, че не могат да бъдат повече от 197.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Само секунда! Идва 20,00 ч., удължава се с един час и там се струпват 100, докато ако са разделени, ще се струпат на две по 50 и ще стане ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Връщам се обратно.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Аз за това говорих да се хвърлят повече пари, но да може да стане избора.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Разбрах. Опитвам се да кажа, че и двамата предлагате решение на симптомите на един проблем. Проблем ли е този, който коментирахме не на предното заседание, на което не успях да дойда, а на по-предното, че най-добре е да се прави анализ след изборния ден какви са проблемите. И това, което в момента се случва, Вие господин Василев, правите абсолютно механично решение на един от проблемите, който се казва анализ или най-малкото обследване на това, какво се е случило, защо се е увеличило. Аз бих го нарекъл – един юрист ми каза това нещо, казва, че отнемането на правото на гласуване на хората с това ограничаване до 21,00 ч. е реален израз на държавната некадърност да си направи качествена организация на изборите. Аз не бих бил толкова груб, за да кажа, че е некадърност, но да кажа, че наистина не се ...

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: При положение, че има задължителен вот.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Да.

Наистина не се прави никакво обследване какви са причините, които водят до това, даже да има един човек, на който след 21,00 ч. му се отнема конституционното право да гласува.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И задължението.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Да.

И това нещо не може да стане с чисто – извинявам се, че опонирам и аз, но това според мен наистина не може да стане чисто механично. Защото утре с тази секция, в която са 500 човека, ако те влязат всички там и отидат в 19,00 ч., пак ще има такива, които няма да гласуват. Тоест, според мен трябва да се събират секции и те, както всяко нещо се промени в Изборния кодекс, даже и една седмица преди това, може и самите секции да вземат да се обследват и да се види, и да се направи едно реално напасване. Ако има секция, която е с 1000 човека, но са гласували 10 в продължение на 10 години наред, явно в тази секция има нещо. Но се опитвам да кажа, че и двамата сте прави.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Има един въпрос, който противоречи малко на закона, но в крайна сметка от гледна точка на гласоподавателя. В 20,00 ч. записват – имаше други секции, в 20,00 ч. записват картите. Обаче работното време се удължава с един час. В 20,40 ч. свършват, записаните минават и в 20,45 ч., още докато има хора, се появява един друг, който не е записан. „Мога ли да гласувам?“ – „Не, защото в 20,00 ч. те е нямало“.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, така е, това е по закон.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Това е по закон, наистина, така е, но удължаването на работния ден за кого се отнася – за присъстващите в секцията до 20,00 ч.?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: За всички.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Аз не критикувам секциите, това е закон, те са спазили закона. Аз критикувам недостига на закона. След като увеличават работния ден ... (*Уточнение между членовете на Обществения съвет.*)

Някой стои в къщи, защото вижда опашка, опашка, и в 19,40 ч. научава, че времето е удължено. Докато отиде, става 20,05 ч. и картите са прибрани. Той не може да гласува.

Защо се удължава работния ден, за кого се удължава – само за тези пред секциите ли?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Само за тези, които са там.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Да, но това е ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Много ясно е написано това.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Аз не говоря, че е ясно написано. Аз говоря за това, че закона не дава възможност на хората да изразят вота след удължаването на работния ден. Моралният характер на закона, не физическия.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ние миналата година, за да имаме почтени избори, също предложихме работното време на секционните избирателни комисии да бъде такава, че да гарантира качество докрай. Те не могат да останат там 24 часа и да очакваме от тях да работят.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Не 24 часа! С един час е удължен работния ден.

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Може ли да ви напомня нещо – защо това беше ограничено? Преди, ако си спомняте, в няколко варианта на Кодекса това беше отворено – докато има хора и тези отвън. Заради това гласуването в списък, заради това, когато чакаха до последния момент дилърите на гласове и всички знаем и аз ще ви кажа в кои секции отиваха хора и на кои избори и изведнъж се оказваше, че 800 човека под строй – и това да става в София, в най-високата част на София, знаете в кой квартал е това, отидоха хората и за да се ограничи ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Миналата година ние наблюдавахме в Хасково.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Да, но това не е проблем на избирателите, при положение, че е задължително. Тоест това, че не може да се направи добра организация, не би следвало да ограничаваш някой, който го задължаваш да извърши нещо.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Имам друго предложение. Искате ли това нещо технологично, ако изборният ден свършва до 19,00 ч., а имат право да направят удължение 2 часа, тогава хората психологически ще трябва да дойдат преди 19,00 ч. – 100 или колко

души, и ще могат да се изнижат за два часа. Тези, които идват в последния момент.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това го предлагаме още миналата година?

Имам желание да ви попитам за още един въпрос. Вие съгласни ли сте да го включим? Все си говорим за списъка – избирателите.

Заповядайте.

НИКОЛАЙ СТАМБОЛИЙСКИ: В България има свободен ден. Чудя се в чужбина неделята дали е толкова свободна, колкото в България и дали всъщност има хора, които работят до 20,00 ч. примерно и след 20,00 ч. идват в секциите?

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: В Щатите как става в четвъртък?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това е следваща тема, извинявайте! В момента сме на списъка, а не сме на гласуването.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: В Щатите как така са в четвъртък и всички гласуват.

ИОАН ИЛИЕВ: Ние може ли да ползваме техния опит?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ще се върнем на това.

Още един въпрос искам да поставя по списъчния ред. Ще Ви кажа какво пише в закона.

Кметовете на общини и областните управители – това е почти цитат от закона, извършват проверка 6 месеца преди деня на изборите, която трябва да приключи най-късно три месеца преди изборите.

Аз три пъти писах на Правната комисия как тези хора знаят кога е датата на изборите 6 месеца по-рано, когато ние научаваме два месеца по-рано? Това го пише в сега действащия закон.

Защо споменавам този проблем? Директно мога да го нарека лапсус в закона. Защото използвайки, че това по някакъв начин трябва да се коригира, понеже не може кметовете да знаят преди президента кога ще бъдат изборите ...

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Да, но ако пише едно „предсрочни избори“, как става за предсрочните избори?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Пипайки тази точка, защото ако се върнем назад във времето, промените в сегашния Изборен кодекс бяха предизвикани от миналогодишния референдум, който наложи вкарване под някаква форма на електронното гласуване, което отвори кутията на Пандора. Сега, подхващайки си този текст, който те в кутията на Пандора са сътворили, можем да предложим някакви точки, които аз ще ви изпиша. Искам да спомена, че нещо не ми харесва, че има такава точка в закона, която е практически неизпълнима.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Неизпълнена е. Ето примера с изборите в „Младост“. Изборите в „Младост“ нямаха шест месеца срок.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Мога ли да се пробвам да обясня този лапсус откъде е породен. Доколкото си спомням едни разисквания – връщам се малко назад, РУ-тата трябва да извършват проверка към дата 6 месеца отпреди датата на изборите, която да приключи до 3 месеца, защото се предполага, че се насрочват 3 месеца с Указ на президента, но се знае около три месеца преди самите избори.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Два месеца. Зависи от типа избори.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Два месеца е Указа, но ако се знае преди това?

Казвам това, защото беше коментирано подобно нещо. Идеята беше да се извърши проверка 6 месеца преди това, за да има някакъв тип, условно казано, уседналост по отношение на дилърите. Но това, което е мое лично мнение, и тогава още беше казано, е, че де факто в момента на гласуването би следвало да се изчисти кой реално живее там и ако се прави нещо, би трябвало да се направи тази проверка от кметовете или от областните управители в момента, в който се насрочат, когато има официална дата на изборите, когато се знае. Може би това трябва да се включи в

хронограмата. Да се каже, че общините, областните управители в срок от една седмица след Указа на президента извършват проверка и дават актуализирани списъци по ЕСГРАОН. Това би следвало да се включи по някакъв начин.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: В подкрепа на председателката. Помните ли кога подаде оставка кметицата на „Младост“?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: На 15 август.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Кога бяха изборите? – Два месеца и порте. То няма три месеца, камо ли шест.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Ако приемем, че няма референдум, няма избор за президент, тя на 15 август подава оставка, а изборът е на 6 ноември 2016 г. Тоест два месеца и половина.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да. Това го има в закона, когато подаде оставка. При подаване на оставка това е по-специфичен случай и не касае цялата страна.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Но пак е избор, то е избор.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, но тук става дума за задължение, което е вменено на всички 265 кмета плюс областните управи, което те няма как да изпълнят, защото те не знаят кой е шестия. Ти имаш една дата.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Физическо време нямат.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не само това. Те нямат правна отправна точка.

ИОАН ИЛИЕВ: Друго нещо от моето наблюдение, което изключително много бави процеса. Това, че не са правилно направени списъците долу на вратите – кой адрес в коя секция е. От моето наблюдение и това, което ми казаха, страшно много хора казват: „Идвам тук, чакам 40 мин. и изведнъж – „Ти не си в тази секция“. Оплакаха ми се и председателите на секции, че това е много често явление – списъците не са актуализирани.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това грешни адреси ли са, за какво става дума? Не Ви разбирам.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Лошо направен списък, за хората не е ясно и навсякъде, където имах да наблюдавам, на всеки 5-10 мин., особено в Казанлък – „Добър ден, прощавайте, бл. 12 при вас ли е?“. Всичките комисии научиха, всичките блокове – кой блок в коя комисия трябва да гласува.

ИОАН ИЛИЕВ: На 10 човека средно един човек не е в тази секция. Ако в тази секция са 1000 човека, 100 човека не са тук. Те чакат тук, правят една километрична опашка, губят един час, след това отиват и на другата секция да направят тази километрична опашка и да загубят 1 час.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Ако отидат.

ИОАН ИЛИЕВ: Ако отидат изобщо. Онези от другата секция трябва да дойдат тук.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Заповядайте.

НИКОЛАЙ СТАМБОЛИЙСКИ: Като решение на този проблем може да бъде чрез допълнителен наблюдател, който да напътства хората, които са към тази секция. (*Шум и реплики, уточнения между членовете на Обществения съвет-*)

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: В училището, където аз гласувам, отпред, долу на входа, нямаше списъци, както в повечето училища, така че на нас това не ни липсваше, но имаше описано: тази секция този, този и този блок, този номер; тази секция този, този и този блок, този номер и на вратата на всяка секция – също, или до секцията, или на вратата. В секция № 30 този, този и този номер; в секция № 29 този, този и този номер. Всъщност те са задължени да направят това.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Но при някои секции и в Казанлък не беше направено.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Нещо, което правиха ГИСДИ преди 25 – 27 години, заедно с БСЧИ, едно от малките сътрудничества, които по онова време се наблюдаваше – хората се

призовавах да си научат номера. Но аз си спомням, понеже отиваш с № 351 примерно и знаеш, че това е твоя номер, и масово хората идваха със сгрешен номер. Те са си го погледнали на списъка, записали са си номера и пристигаха да гласуват избори след избори, обаче са объркали номера – дали е 153 или 531. Тоест има правени опити да се облекчи този процес, но не всички.

Следваща точка – Изборна администрация. Имам само две точки.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз имам три.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Първото е по това ново решение, което е за дистанционно обучение.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: За кое говориш – за ЦИК, за СИК или за РИК?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Цялата верига.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Значи имаш общо 4 точки и след това поотделно.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Първото ми е обучението на Изборната администрация.

Второто е разминаването, като се започне от ниво ЦИК и вървим надолу, разминаването между мандата – това, за което са избрани едни хора, и ангажиментите, които са им вменявани. Това се наблюдава ... Как решихме – от горе надолу ли да правим или от долу нагоре?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Според мен проблемите на трите инстанции са различни.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Много са различни.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Предлагам да ги гледаме по инстанции, а не по ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз казвам, че имам само две точки, понеже съм кратичка. Оттук нататък започваме да развиваме темата.

Тук вече нахвърлихме доста неща около СИК, като се започне с ефективност, със заплащане, различни практики. Всички секционни комисии, които наблюдавах в няколко села в три области и три града, всяка секция беше собствена планета. За мен единственото стряскащо беше, че някакви хора питаха: „Вие искате ли да гласувате и за президент?“. Всичко останало беше някак си в реда на нещата.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Госпожо председател, извинявам се, но няма да стигна да си кажа моите четири точки, но една от тях, понеже е свързана с това, ще ви го кажа така. Основният проблем според нас е наистина този анализ, който трябва да се направи. От там произлизат абсолютно всички тези проблеми.

Първото е свързано с личните данни. Това въобще не искам да го коментирам за СИК-те, защото на мен лично, като наблюдател, носех кебапчета на наблюдател, ми беше взета личната карта и се каза, че ще ми се върне, след като гласувам, което въобще не искам да го коментирам и да влизам в детайли.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ама как при него ще си остави личната карта?

ТОДОР ГУНЧЕВ: Това е масова практика по страната. Това е масова практика навсякъде! Затова се стига и до размяната на лични карти, затова се стига и до всичко това. Но всичко това са признаците за недобрата организация. Недобрата организация, според мен, произлиза не от нещо друго, не защото тези хора нямат желание, а просто защото недостатъчно предварително са подготвени.

Първо, ние имаме едни СИК-ве – почвам отдолу нагоре, които участват спорадично, от които не повече от 5 до 10% са хора, които са участвали в предишни избори. Тези хора обикновено са ръководствата на СИК-а и те са притеснени до такава степен, че отиват там и, знаейки, че 24 часа ще са там, преди това имат поне два дни ангажимент, за да мислят за нещо друго.

Второ, самите РИК-ве, ОИК-ве освен организатори на избори и занимавайки се с чисто юридическа дейност, защото това е юридическа дейност как точно да организират нещата и дали може той да ти вземе личната карта, да гласува, да го допишеш или нещо друго и решавайки ад ход в деня на изборите някои казуси, те се занимават и в дилъри на време стават буквално. Използвам от колегата хубавата дума „дилъри“. Защото те се опитват да участват във всяка една организация, да си направят така, че да е удобно, да няма скандали, защото обикновено те са тези, които дават обяснение пред медиите.

Давам пример: В зала „Универсиада“, за да се направи организацията там, отива областта и общината осигуряват, а председателят на РИК или на ОИК – как точно да се направи. Тоест извод, поне за мен: Тази така наречена „елекшън мениджмънт“ – Изборна администрация, би трябвало да е постоянно действаща, достатъчно добре осигурена и това нещо да е нещо, което е неотменно и което се знае. Има достатъчно избори, проведени в демократичен режим в България. Може да се седне, да се направи един анализ, да се осигури от правителство, държава, по европейскому, някак си да се направи този анализ и да се направи едно достатъчно добро напасване на нещата.

Втора точка, която е свързана с това. Говорихме преди два Съвета, че е хубаво самата ЦИК да си направи едно обяснение как точно протича процеса по отпечатване на бюлетината, ако си спомняте, да направят това нещо публично, да излезе да се каже: „За да избегнем случаи от рода на „Костинброд“ – фалшиви бюлетини тук, и какво се изпраща тук, и какво се изкарва“, което като на нас, като участници в процеса, сме наясно, че много трудно би се случило нещо такова, което излезе по медиите.

След последващо обсъждане нашите хора, които бяха и наблюдателите, и анализатори, действително пак стигнахме до извода, че и това е признак на недостатъчно добра организация и предварителна подготовка.

За да довърша с две думи – всички тези неща, които говорим, са детайли и малко по-голяма картинка, която е израз на това, че трябва да има постоянно действаща, достатъчно добре ресурсно обезпечена администрация, която включва в частта си и така наречения „Обществен съвет“, който има най-малкото един независим поглед върху това нещо. Защото всички тези неща, които сме видели по областите, ако ги съберем и ги опишем, ще видите, че във всяко кътче на България го има това нещо.

В момента сме наблюдавали 7 области, повече не успяхме да се разгърнем, но както и в Бургас, така и в Благоевград, така и в Софийска област, така и в Пернишко нещата са едни и същи. В един момент ми писна да ги записвам като ми се обаждат хората, защото те общо-взето нещата се препокриват.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: За първи път ми се случва да ме изгонят от секция, защото не харесвах организацията, която ме беше акредитирала. Това не ми се беше случвало. (*Уточнение между членовете на Обществения съвет.*)

Всичко това го записах, но само ще Ви помоля – ще се старая наистина да бъде по-кратко, но там, където ми се струва, че три думи, пет изречения или пет реда ще допринесат да бъде по-ясно ...

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Приключваш с тази точка ли?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не, приключвам с моето оправдание за това, че няма да бъде много изчерпателно, за да може всеки да сложи ...

ТОДОР ГУНЧЕВ: Имам три конкретни предложения, които искам да ги обсъдим и да кажете дали са резонни.

Първото, донякъде го казах под някаква форма, да се направи някакъв анализ на изборни яден. Само че, като ще правим този анализ, да си изберем поне двама – един от провинцията, председатели на РИК-ве ли, да подсигурир някаква по-широка форма, да се седне и да се каже: „Това, това и това ми е проблема“ с някой достатъчно добър модератор и да се извади от цялото това нещо, ако щете като ... го наречете или нещо друго.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Една кръгла маса или дискусия.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Не знам дали кръгла маса, но нещо трябва да се направи.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Очаквам това да бъде решение на днешното заседание.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Добре е да потърсим членове на ЦИК, РИК и СИК.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Защото в крайна сметка тези хора, дето се сблъскват тук 48 часа дето им въртят на главата всякакви проблеми –РИК-те и СИК-те, те също имат какво да кажат.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Само като забележка по това, което предлагаш. С всички хора, с които разговарях от самите СИК-ве, на мен всеки ми каза: „Ние проблеми нямаме, всичко върви по мед и масло“.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Тези, дето чакаха по 4 часа отвън на опашката, дали бяха съгласни? Някак си разбирам, че не бяха много.

Второто ми конкретно предложение, както го нарече един колега, който беше завършил миналата година „Информационни технологии“ – студент. Той каза: „Време е да влязат в XXI век“. Той казва: „Ние всеки път отиваме, даваме си, а едни баби ни записват личните данни – тук е въпроса колко имат право, а пък в най-простия хотел, в който отида, даваш си картата, той само прекарва, чекира я и всички данни му излизат. За какво въобще си играем с тези неща?“

В тази връзка самите секции как са отбелязали. Навсякъде, поне като сме наблюдавали, хората си имат интерактивни карти. При нас да не са интерактивни, но да може да се разпечата една карта на една област с оцветени секциите.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И това всичко е свързано с личните данни, електронното правителство и всичко останало.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Да, всичко е свързано. Полицайте в момента имат подобни апаратчета. Мен са ме проверявали веднъж, искаха ми лична карта. Сложиха я в апаратчето и каза: „Да, всичко е

нормално“ и си заминах. Те вече ги имат. Тоест такива апарати съществуват и аз съм казал тук на всички къде е записана информацията в личната карта. (*Уточнение между членовете на Обществения съвет.*)

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: По-нататък – за Изборната администрация.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Връщаме се на темата за обучението.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Господин Василев беше написал 5 стр. миналия път. Предлагам да ги получим отново в онзи вид, в който ги беше направил, защото нищо не е ...

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Само за образователния ценз на СИК-те. Те са вкарали един български език, който никога по никакъв начин не го проверява и продължава да има разни отдалечени селца с малцинствено население, на които протоколите са написани с доста грешки, ако човек започне да чете, на недобър български език.

РЕПЛИКА: Защо си платила на такива хора.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Защото се оказва, че всеки може да стане член на СИК. Ние предлагаме миналата година и предлагам пак да го предложим да има образователен ценз, обаче ...

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Висше образование за председателя и средно за членовете.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Той го вдига. Миналата година го вдигна и затова не го приеха.

Предлагам седми или осми клас да е държал матура.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Знаеш ли, че има изискване за шофьорска книжка? Не можеш да вземеш шофьорска книжка, ако нямаш средно образование, така ли? (*Уточнение между членовете на Обществения съвет.*)

ИОАН ИЛИЕВ: За шофьорска книжка искат основно, искат осми клас.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз продължавам да настоявам да не е може би висше, но поне да е завършено средно образование.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: По малките селца не могат да изнамерят 7 души, които да отговарят на това условие. Просто е неизпълнимо, но поне осми клас да има, защото има някои хора, които са с първи, втори или четвърти клас. Те пак ще закарат част от тях. Но поне засега да въведем осми клас, а за председателя – дванадесети.

ИОАН ИЛИЕВ: Това просто е смешно.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: А за кмет колко?

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Това не е смешно, това е подигравка, според мен.

ИОАН ИЛИЕВ: За кмет, може би първи курс, ако вървим по тази логика?!

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз видях хора, които нямат четвърти клас, които не могат да прочетат името, които не могат да запишат цифри.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Тези хора нали минават през обучение? Не им ли обясняват как да попълват протоколите?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Предлагам да изпратя това, което госпожа Гологанова ще ни изпрати от миналата година, тъй като то продължава да бъде за мен в огромната си част актуално, за да не съчиняваме наново цялата ...

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Не може да стане това! Просто в парламента не можем да правим такива глупости. Трябва да променим закона за много други неща.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Не е така. За ЦИК имаш в списъка с изисквания да станеш член на ЦИК едното от тях е да си с висше образование и по предпочитание – юрист. В списъка за РИК по същия начин са изброени неща – едното е висше образование и препоръчително юрист. Така че спокойно за СИК са написали: „да владее български език“ и това по никакъв начин никой не го доказва. Примерно отиваш в секцията и председателя започва да те изпитва –

тест по български ли ти дава?! Как става тази работа, не ми е ясно. А в РИК като отидеш ще ти дадат тест по български, за да проверят дали знаеш български език?!

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: РИК-те обучават тези хора.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: РИК-те имат стотици хора. Те имат два часа. Ние бяхме ...

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Е за два часа ще го научи да говори български?! Той не говори български.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Обучението не е задължително. Първо, могат да не отидат всички от СИК, което редовно го правят – отиват максимум една трета. В последния ден ги сменят половината от тях или поне 10-20% сменят и в един момент се оказваш с един СИК, на който имаш един или двама обучени човека от седем в изборния ден.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Ами председател, заместник-председател и секретар – не е така?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз видях как човек, който влиза да гласува, си пише името и номера, за да стане бързо, да отнеме само 5 мин.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Може ли да кажа нещо хубаво на фона на всичко това?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Видяла си някой, който може да пише и цифри, и букви?

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Видях някой, който може да пише и цифри, и букви, някой, който дели три часа, за да може да получи как става въпроса с протоколите, да си провери, че всичко му е наред, че това може да попълни – третото, седмото, петдесет и деветото.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това би трябвало да го е слушал предишния ден.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: И въпреки че три дни преди изборния ден са били обучени как се работи с машините, те бяха абсолютно способни при проблем да помогнат на човека, да му обяснят, без да

отиват да му нарушават личното пространство, да отидат и да му обяснят какви стъпки да предприеме, за да може да гласува машинно.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Това е добре, а с какво образование бяха тези, дето обясняваха?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Професори са.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Видимо по-добри.

Тъй като основният проблем продължава да бъде със секционните избирателни комисии и обучението, определянето на тези хора, ограничено от най-различни неща, предлагам на това да отделим повече време и ако правим тази кръгла маса, за която очаквам да имаме днес консенсус, да отделим един цял панел, който да бъде само за това – за анализ на това, което сме видели. Да поканим хора от различни места и да набележим конкретни мерки.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Конкретни мерки, които да са свързани с разяснителна кампания и с ...

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: ЦИК – предлагам да върнем онова за времето разпределение на задълженията им, че всичко е ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Хронограмата.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да, хронограмата им в последните два месеца е струпано всичко, а да го разпределим.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Изборният календар – този, който си продължаваме.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да, на поне 6 месеца да се разтегли всичко това, защото така и така постоянна администрация ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Миналата година предложихме 9 месеца, на нас ни се изсмяха. Сега ще кажем ...

ДОНЧО ПАЧИКОВ: „Дванадесет месеца“ да стане „девет“.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: „Шест“.

ТОДОР ГУНЧЕВ: „Шест“ да станат „три“ поне или „четири“.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: При една постоянно действаща администрация и за мен е напълно необяснимо и неоправдано, при положение че областните администрации трябва 6 месеца по-рано да започнат да вършат дейност и да имат наистина време да я свършат както трябва, да си направят проверки какви са тези хора по 300 човека, които живеят в съборена плевня от старо ТКЗС, на тях им трябва време. Не може да очакваме ...

ТОДОР ГУНЧЕВ: Да не говорим, че в последните областните администрации и общинските администрации нямат такава открита длъжност, занимавайки се с избори. В момента, в който стане това нещо, обикновено те получават информация не 6, не 2 месеца – 60 дни, преди изборите, те я получават, когато областният вече сяда да оформя състава на РИК. Чакат бюджета след това и обикновено за един месец или месец и половина те се налага да намират зали, да организират всичко, да купуват всичко, да правят всичко и до такава степен са се побъркали, че няма как да не направят някаква грешка.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: На какво се спирате – на 6, на 9 или на 12 месеца?

ИОАН ИЛИЕВ: На 12, за да може да протече за 9 реално.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Постоянно действаща администрация, един назначен служител при областния управител.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Не говоря, че трябва да има назначен служител.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Той ще си организира временно наетите.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Няма смисъл да е при областния. Това за мен е пагубно

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: А къде трябва да бъде?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Трябва да е към Централната комисия.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Говорим за страната.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Именно.

Аз съм областният, ти си ми подчинен. Аз ако мисля, ти знаеш ли какво ще кажеш? – Точно нищо.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: В закона областните управители са отговорни за организацията и провеждането.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И Министерския съвет.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: И Министерския съвет. В лицето на Министерския съвет е областния управител.

Значи по един щат във всяка областна администрация – това са 28 областни администрации.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: На мен никак не ми харесва с щатове. Миналата година, ако си спомняте, Томислав Дончев – разговаряхме и с него, на нас ни е достатъчно да се знае, че този, който работи в ГРАО, ще има еди-колко си часа за месеца, за да се занимава с това.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Тогава трябва да определят един от ГРАО, който да се занимава с това.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не един човек, определени часове в работата на различни хора, на които това да им се вмени като част от служебното задължение и да бъде разписано, и в края на всеки месец да има отчетност и да им се вкара в длъжностната характеристика.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това дали е професионално? Значи аз отговарям за масива на ГРАО и едновременно по един час на ден трябва да следиш за още друго? Това не е професионално.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не, ти отговаряш за масива на ГРАО и всеки месец имаш да отделиш определено количество време, за да провериш каква информация си получил или други са получили. Ти продължаваш да отговаряш и за изборите, за масива на ГРАО. Само че, освен че отговаряш за това, което ти е, за ... *(Реплика от господин Пачиков.)*

Не, отговаряш само за списъците, което е твоя работа, но в момента ти се вменява месец преди ...

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Какво може да направи ГРАО със списъците? – Нищо!

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Много неща може да направи.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Нищо! Категорично! Те имат едни списъци, имат документи, по които ги актуализират и вътре не могат да пипат нищичко. Аз съм имал личен случай – Дончо „Минчев“ ми е презимето – Пачиков. Един ден отивам да си вадя някакъв документ и ми казват: „Не ти си записан не „Минчев“, а „Минчов“. Изплува там някъде от не знам какви си стари списъци. Питам ги: „Сега какво правим?“, а те ми казват: „Не, ние написахме от твое име една молба до кмета, той бързо я подписа и сме те оправили, но да знаеш“. Бил съм „Минчов“. ГРАО-то пипа само това, което е документално, иначе то не може да провери дали Стефан е във Франция.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Точно така, но има път. Това нещо – дали Стефан е във Франция – не, докато няма промяна в закона. В момента тези списъци се правят по един друг Закон за адресната регистрация. Онова, което ние искаме през цялото време, е изборите да се отделят от онзи друг закон, който е свързан с българско гражданство.

Следваща точка – наблюдатели. С промените, които бяха въведени, единствено организации с нестопанска цел, с изрично вписване могат да бъдат наблюдатели.

Онова, което се случва. Ние имаме фондации, които са също с нестопанска цел. Имаме много фондации, дейни фондации. Много от тях се занимават с дейност, която попада изцяло в това, което би могло да се нарече социални и политически права.

Ние имаме ли мнение по този въпрос или не?

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Завалийте само по 1 милион получават от „Америка за България“.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Искате ли към това да обърнем внимание? Не са толкова много, има ги на една

страница, вижда се кои са, вижда се, че нито един от нас го няма там.

Искате ли да посочим това или да го пренебрегнем?

РЕПЛИКИ: Нека да го посочим.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: За мен това си е проблем, защото когато изведнъж на някого му се отнемат права без да има основание ми се струва, че е дискриминация. Всъщност, дълбоко съм убедена, че е дискриминация, но искам да ви попитам на вас как ви се струва?

ТОДОР ГУНЧЕВ: Дискриминация в най-чиста форма, защото даваш право на някой да преценява ти дали имаш право да наблюдаваш.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Колко ми е хубаво някой да ми го каже.

Следващото – медийна среда.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Искам да задам един въпрос: някой гледал ли е Методическите указания на ЦИК?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Някой знае ли от вас какво пише за наблюдателите?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да. Нали за това стачкуваме и ...

ДОНЧО ПАЧИКОВ: „Да стоят в най-отдалечения ъгъл на помещението, да не мърдат, да не шават и да наблюдават“. А вие сте се опитали да давате акъл на СИК. Откъде на къде?!

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Задах въпрос: „Колко човека са гласували с машина?“ и ме изгониха с полиция.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Трябва само да наблюдаваш и да записваш.

Това трябва да е тук.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Нали го оспорвахме, нали писахме?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Освен това застъпници, наблюдатели, представители на партии, коалиции и инициативни комитети и представители на средствата за масово осведомяване са приравнени като права и задължения.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Да, но ти имаш право да получаваш информация за хода на изборния процес от, мисля, че председателя ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, от председателя. Написано е вътре.

ТОДОР ГУНЧЕВ: И те са длъжни в определени часове на публично оповестено място да казват.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Те са длъжни, но само дето не го знаят.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Те са длъжни, но тук го няма записано.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Направиха го и в 13,00 и в 17,00 ч. председателката дойде и специално попита: „Ти записа ли си – толкова са гласували за президент, толкова са гласували за референдум?“.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Някъде не се е случило, някъде не се е случило.

ТОДОР ГУНЧЕВ: Аз пак връщам въпроса за самото разделение. Има СИК-ве, където гонят хората, който пита, включая един СИК там – казаха ми за казус, където са се накарали на човека, защото не е знаел, че трябва да се откъсне номерчето, а си бил пуснал бюлетината вътре и тя му била невалидна. Човекът казал: „Аз искам да гласувам“. Те му казали: „Не можеш да гласуваш ...“.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Аз имах подобен случай, когато без да е сложена в плик е била пусната и между другото никой от СИК-а не е забелязал, че е пусната бюлетината без плик. Всъщност застъпникът, който беше в залата, е реагирал и казал: „Вие всъщност видяхте ли какво се случи току-що?“

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Миналата година имаше специално решение на Централната изборителна комисия. Аз този път не съм чела, че ако се намерят разбъркани бюлетини, те се прехвърлят в правилната колонка.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Но ако бюлетина за референдума е пусната без плик в кутията за референдум, е невалидна.

Имаше някои СИК-ве, когато ... *(Уточнение между членовете на Обществения съвет.)*

ТОДОР ГУНЧЕВ: Откъде накъде пък пликът ще ти решава? *(Господин Гунчев напуска заседанието. Уточнение между членовете на Обществения съвет.)*

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: За медиите ще ви предлага няколко теми. Много ви моля да ме допълните. Разбира се, голям проблем е за мен това, което е записано в закона – „пазарни цени“. Никой не знае каква е пазарната цена, на която и да било частна медия. Едни са обявените цени и съвсем различни са пазарните цени. За мен това създава голям проблем и на наблюдатели, и на партии.

Обединяваме ли се около това?

РЕПЛИКА: Кое?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Медийните пакети са един сериозен проблем, по който ние писахме два пъти на Централната изборителна комисия. Ще извадим и изведем като анализ.

Какво си мислим за това, че този референдум беше проведен, първо, че беше възможно за първи път организация, която е тип гражданска, да събере необходимите подписи и да инициира референдум, само благодарение на това, че има собствено телевизионно предаване и всичките ресурси на една телевизия една година да прави пропаганда за това, което постави всички останали мнения или становища в абсолютно неизгодна позиция, тъй като ако те бяха предаване на същата

частна телевизия, но ако беше политическо предаване с журналисти, ние имаме Комисия за журналистическа етика. Но когато става дума за предаване, което е шоу предаване, то не се води по същите стандарти на журналистическата етика. Тоест хора, които не би трябвало да попадат в публичното пространство с политически амбиции, успяха да направят нещо, при това без конкуренция, не на последно място, поради незаинтересованост на политическите партии, но това няма значение – това е част от анализа, който ще правим. За нас това е важен проблем ли е или за нас това не е проблем?

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Аз като човек бил предимно навън в последната една година съм изненадана да чуя, че въпросите са били обсъждани цяла година по телевизия и т.н.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Всеки ден.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Защото моето наблюдение и на двете населени места, където бях, е, че хората абсолютно не знаят за какво става дума.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Не всеки гледа това предаване. Става дума, че е факт, че това ...

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Но мисълта ми е, че така или иначе това една година е било някъде в ефир, в каквото и да е било ... (*Уточнение между членовете на Обществения съвет.*)

При положение, че една година е било дъвкано, защото то е било в някаква телевизия, но съответно би трябвало да е излязло от тази телевизия, масово хората да не знаят самите въпроси, камо ли какво е значението на въпросите ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Хората не знаят въпросите, но хората знаеха, че трябва да гласуват с „Да“. И това е моят проблем, който искам да поставя. Те не знаят въпросите, не разбират въпросите, не знаят, че става дума за референдум, казват: „Онуй нещо на Славито“.

Въпросът е: за нас това проблем ли е или не е проблем?

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: За нас е проблем, че едно предаване, което не попада под регулациите на едно политическо предаване, което би трябвало, използва платформата, но доста до прайм тайм и често позицията се заявяваше като позиция на БТВ. Те така говорят тези инициатори. Те казват: „Ние от БТВ считаме, че ...“.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И като истина от крайна инстанция.

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Тоест по някакъв начин те минават между това, а не че заслужават субсидията.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Добре, това ще го поставя. Моля всички да дадат бележките си.

Имам различни правни въпроси към Изборния кодекс – по разяснителната кампания; по условията за регистрация на кандидати; също много по машинното гласуване, като за всички тези неща ще извадя текстовете от закона и ще ви ги предложа.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: При машинното гласуване за пръв път имаше технически проблем с машини. В София знам за една секция, във Варна – в някои секции. Може би защото преди бяха 50, сега са 500 и е съвсем закономерно, но от порядъка на известно време не е имало и хората, които са били в този период не са могли да гласуват с машини и са гласували с бюлетини.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Тоест, ако беше задължително само с машина, тези хора не биха могли да гласуват в този момент?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Или биха си тръгнали.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Което е проблем.

Но пък ние написахме преди два месеца на Централната избирателна комисия, че по повод на едно тяхно решение, когато направиха търга, че те поискаха изрично да няма резервни машини.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Четох някъде, че има предвидени резервни машини.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Значи то е дошло след онова.

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Има машини, които са резервни за голям район. Няма във всяка секция резервна машина.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Но сега при търга документите, които четох ...

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: Защото машинното гласуване не е единствен начин за гласуване.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Последно искам да ми отговорите само с „да“ и „не“. Ще изчета един дълъг поменик от въпроси и ако има някакво мнение, ще моля да казвате.

Политическа обстановка. Някой ще напише ли? – Господин Стоян Цицелков.

Правна рамка – Стоил Стоилов и проф. Друмева.

Като правната рамка ще има две точки. Едното е по отношение на изборите, а другото е изборната система, обяснение на изборната система.

Трето, Изборна администрация – начин на функциониране на Изборната администрация и информираност на избирателите.

Тук предлагам да си го поделим с госпожа Гологанова.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Добре.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз ще взема информираността на избирателите и ще ти помагам за всичко друго.

Работата на Изборната администрация ще вземе госпожа Гологанова, а пък информираността на избирателите я взимам аз.

Регистрация на изборите. Тук беше спомената от господин Гунчев нещо, което за мен е много важно – изборно право. Аз ще го извадя от Конституцията.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Е какво има да се пише за това изборно право? Моля те!

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Сега ще ти кажа. Когато ти отидеш, не ти работи машината, или след като си бил преди 20,00 ч. и са те записали, и не си могъл да гласуваш, това ти е отнемане на право.

Добре, взимам го.

В това е и регистрацията на избирателите – всички проблеми с лични данни, с адреси, с качеството на списъците, с такива неща.

Кой има желание да се прояви тук? – Господин Тодор Гунчев.

Регистрация на политически партии и кандидати. От една страна, е свободата на асоциация, за което в нашата страна до момента нямаме наблюдаван проблем, но от другата страна е проблема, който те създават с използването на лични данни на хора, които не са ги подкрепили. Тоест, че те се декларират и се регистрират въз основа на отнемане на права на хората.

Кой може да напише това?

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Това за извън страната?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, извън страната.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Който е наблюдавал избори извън страната.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Тук да помолим Антоанета Цонева? Как ви се струва? Тя има цял анализ по това.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Ти я помоли, но не разчитай, че ще получиш нещо.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Сега говорим за извън страната?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не, в страната.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: За извън страната има ли някаква точка?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това е в регистрацията на избирателите. Тоест вътре в страната и извън страната ние имаме само един начин на регистрация.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: По принцип за извън страната съм поръчал на господин Стефан Манов да направят общ доклад. В смисъл, както те решат, аз ще го съкратя, защото господин Манов не може да говори кратко. Аз мисля, че му орязах филма за предната кръгла маса, ако си спомняте?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Кампанията.

Кой иска да напише два абзаца за политическата кампания, която липсваше?

Медийната среда вече изкоментирахме.

Оплаквания, жалби?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Още не се знае, няма публикувани по интернет страниците.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: А имаме ли мнение по въпроса, че с промяната на закона едни жалби се прехвърляха към областната управа, които преди се правеха към районните комисии?

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Районните съдилища?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не, не, различни административни. Това, което преди си вървеше към районните избирателни комисии, с последните промени в Изборния кодекс от м. юли, отиде сега към общинската администрация. Това са едни хора, които се занимават със съвсем различни неща, на които изведнъж им се изпращат едни жалби по тема, по която те единствено са отговорни ... *(Реплика от госпожа Гологанова.)*

За каквото и да било. Например не си допуснат да гласуваш, загубил си си картата, не са ти я издали в срок, когато полицията е трябвало да работи и се оказва, че не е работила.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: В този случай отиваш в най-близката полиция, издават ти един документ, че си в процес на издаване и с него отиваш в СИК да гласуваш.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Но има хора, които не успяха да извадят тези документи. Това преди беше към РИК, а прецениха, че РИК не може да решава тези въпроси и забавя с една инстанция ...

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Там има смисъл, ако има поне една такава жалба да се анализира.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Добре. Тогава оставяме, за да погледнем.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Не знам, при мен имаше много хора, които се опитваха да гласуват с шофьорски книжки.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Забранено било, но защо е забранено не знам. Равностойни документи за самоличност.

ЕЛЕНА ЦИЦЕЛКОВА: Доколкото знам, в България шофьорската книжка не е приета като документ за самоличност.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Е приета отпреди две години. (*Уточнение между членовете на Обществения съвет.*)

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Някой има ли шофьорска книжка, за да видим има ли го вписан постоянния адрес?

ИОАН ИЛИЕВ: Няма го вписан.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това е проблема, за да не става.

ИОАН ИЛИЕВ: В книжката няма постоянен адрес. Има само дата на раждане, ЕГН.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Всичко друго има, но няма постоянен адрес.

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: И със задграничен паспорт не можеш да гласуваш. Най-интересното е, че когато се опиташ да гласуваш със задграничния паспорт и кажат „Отиди в районното, за да ти издадем временен документ“ те казват:

„Разбира се ... (Уточнение между членовете на Обществения съвет.)

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Полицията работеше в почти цялата страна.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Моля те, работеше на тези избори!

СТОЯН ЦИЦЕЛКОВ: На мен не ми го издадоха във Второ районно.

В смисъл, те казваха: „Тази администрация не работеше, включително полицията“.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Но на полицията само като им кажеш какъв е закона и като им кажеш какво следва – че има свободни места на Бюрото по труда, и те веднага ...

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Обратно на точка 9 – „Човешки права“.

Имаме ли нещо по правата, което да сме наблюдавали и да считаме, че трябва или в закона, или някъде? – Дискриминация, възможността на жените да бъдат кандидати, да се представят, участие на малцинства, на хора с увреждания? Имаме ли да споменем нещо по някоя от тези точки?

Аз ще изведа какви са подточките и някой, който иска, да сложи по три реда.

В „Гражданско общество“ ще опиша – това си го взимам, работата на нашия борд какво сме правили преди изборите, ще опиша какви препоръки имаме и участия в Правната комисия и в друго, и ще напиша това като завършващо в този изборен цикъл при този анализ, като завършващ на предишната ни дейност.

Гласуване и броене. Одеве имаше хора, които имаха желание да говорят за това. Това, което ни интересува – всички хора при равни условия ли са и има ли възможност да гласуват?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Само за избори ли говорим?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: И за изборите, и за референдума. Като се започне от това, че някъде беше

задължителен референдума, а някъде – изборите, а някъде и двете ...

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: За референдума трябва да се напише. Има някои секции, в които не са предлагали за референдума.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не са предлагали даже?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Хората са си излизали и после са се връщали и са питали: „Извинете, тук няма ли за референдум?“.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз ще го изпиша, но много те моля, тъй като не съм видяла такава, гледах, че не предлагаша да се гласува за президент, което за мен беше леко шашкащо, а иначе беше задължително.

Ще напиша това, което аз имам, а ще те помоля ти да опишеш това, след като си видяла.

С анализа и обработката на данните. Дали мога да посоча като доброволец господин Пачиков?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Не знам дали сте си взели протоколи от някои секции – току-що качиха последните, така че някои наблюдатели, които са взели протоколи, ще сверяват, защото казаха, че в момента, в който са взели тези протоколи, е имало грешки по тях и не знаят в РИК какво ще стане в крайна сметка с тези протоколи.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ние през цялото време се въртим, излизаме от XVII век, влизаме за малко в XXI век и се връщаме обратно в XVII век.

Предлагам господин Пачиков да направи един много кратък анализ на това какво се случва и накрая – като предложение, какво би могло да се направи.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: За кое по-точно?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Обработката на протоколите. Миналата година 95% бяха със сгрешени протоколи.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Какво ще пиша – за обучението?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Добре, това е един от аспектите. Ти ще напишеш нещо, ние всички ще помагаме.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: За обучението ще ти го пратя, както е написано.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: В този момент аз свърших моите точки. Ако някой има нещо да предложи.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Имам предложение по това, което проф. Друмева каза за заплащането на комисиите – да не го фиксираме като абсолютна цифра 100 лв., защото след една, две и ли пет години ще трябва пак да се сменя, а да е обвързано, примерно една четвърт от минималната работна заплата, а за председателя – половината от минималната работна заплата.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Изключително разумно.

ИОАН ИЛИЕВ: Обаче да се вдигнат и критериите за председател.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Нали ги вдигнахме – висше образование?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Те са вдигнати. Той носи отговорност за всички решения, които се взимат на територията на секцията, освен ако цялата друга комисия не гласува срещу него, срещу някое решение, което е взел. Той носи цялата отговорност и взима всички решения.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Да, това е сериозна отговорност.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: При фиксирано заплащане?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Той е диференциала в момента.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Така ли?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да, и той отговаря да занесе протокола и преди това да вземе решение.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: След като е диференцирано, като го вържем към минималната работна заплата, той естествено,

че автоматично се разграничава възнаграждението на председателя от това на членовете.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Връзваме го към минималната работна заплата.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз ще извадя подточки, ще ги разпратя с доброволците, отпред ще има няколко много кратки становища, в които ще напишем това, с което господин Василев започна, че имайки предвид трудната ситуация, промените до последно, че оценяваме, че се справиха много добре, но наблюдавахме и много промени – излагаме къде са проблемите, след което правим един пълен анализ и накрая завършваме с препоръки, като те ще бъдат така, както сме ги извадили по теми.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз имам едно друго предложение. Сега много спешно да им предложим да направят някакво кратко, не като методическо указание, но от порядъка на 1-2 страници да отчетат основните грешки, които са ставали по СИК-вете и да им ги изпратят – един вид като междинно обучение.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Това е много добре.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Защото те в течение на деня от време на време изпращат кратки съобщения – трябва да гласуват с двете бюлетини заедно, трябва да се говори на български език, не знам си какво си, що си. Нали взимат разни решения и ги изпращат до секционните комисии или до районните и те ги препращат. Да го направят сега – утре, вдругиден, и да го изпратят на база на това, което те вече имат.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Мислиш, че някои от тези хора ще го прочетат?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ние да им го кажем, поне да го имат потенциално.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това го изваждаме като отделна препоръка. От една страна, ние си работим по този текст.

Другото, което мога да предложа, е да направим две много кратки страници и да ги изпратим като някакво предварително становище преди следващия тур. Още утре можем да го имаме готово и да остане по-подробното да бъде за датата, когато ще бъде кръглата маса.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Предварително да предупредим за този проблем, който ставаше миналата година с бюлетините за кметовете, когато оставаха по двама и много често се отваряше бюлетината.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да. Струва ми се, че този път е с друга хартия.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Не знам. Аз не съм виждала бюлетина за втори тур. Нито знам колко е голяма, нито с каква хартия. При всички положения да се сгъва двойно, за да не се отваря.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ориентираме се 2 стр. кратко становище, което изпращам утре до края на деня, който го е прочел и дал мнение – дал, в края на деня го изпращам на Централната изборителна комисия. В същото това време ние работим върху по-подробния анализ с оглед на провеждане на кръгла маса, колкото може по-скоро след 1 декември 2016 г.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Нашият анализ си е анализ?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Нашият анализ си е анализ, който ще направим до две седмици.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Нашият анализ си е анализ, който няма общо с последващо кръглата маса? За кръглата маса ще дадем друг доклад. Тоест това са два различни доклада?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Там ще бъде и втория тур и т.н.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Цялостният анализ ще го представим за първи път на кръглата маса. Това, което сега ще

изпишем накратко, ще бъде изпратено утре в Централната изборителна комисия.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Кратко описание на някои проблеми, които са възникнали и могат да бъдат решени и отстранени за втория тур. Което изключва примерно референдума, защото няма да има референдум.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: А ще имаме ли после доклад от втория тур?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, ще има, той ще бъде големия.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Той ще бъде отделен от кръглата маса?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не, на кръглата маса ние ще го разширим, за да вземем мнение и от други хора, за да обогатим собствените си наблюдения с това, което други имат да ни кажат.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Тоест в него ще влязат и оценките от кръглата маса?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Той тогава ще съчетава две различни неща.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Преди да приключим, искам да попитам не трябва ли да сменяме ръководството?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Хайде набързо да изберем ръководство.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Избираме госпожа Гологанова.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Не, не, аз досега съм била, нямам право.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Не си била. Ти беше временно заместваща, когато госпожа Делчева я нямаше.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Какъв е проблема да продължим?

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Защото ни изтича мандата и трябва да се смени.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Какво като ви изтича мандата? Ще се увели мандата и ще се промени.

Предлагам това да го оставим в друго заседание.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ние практически сме нелегитимни, тъй като срокът ни изтече.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Кой казва, че сме нелегитимни.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Срокът ни изтече на 6 ноември ви?

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Кой е суверена на твоята легитимност?

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Обществения съвет.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Естествено.

ПРЕДС. РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това, което можем да направим в момента, е да предложим удължаване мандата на председателя и заместник-председателите на Обществения съвет до провеждане на избор през м. декември – с два месеца.

Обявявам заседанието за закрито.

(Закрито в 17,15 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Румяна Дечева

Стенограф:

Мая Станкова